

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2021/20870]

2 APRIL 2021. — Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, wat betreft een tijdelijke regeling voor terrassen voor de horeca in het kader van het coronavirus

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME.

VERSLAG AAN DE VLAAMSE REGERING

1. ALGEMEEN

De verspreiding van het coronavirus (COVID-19) leidde en leidt nog steeds tot verregaande maatregelen in binnen- en buitenland. De verschillende overheden werken samen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Zo gold voor cafés en restaurants in ons land een verplichte sluiting vanaf vrijdagavond 14 maart 2020 middernacht. Op 8 juni 2020 mocht de horeca deels weer open, met uitzondering van speelhallen en casino's. Cafés, bars en restaurants mochten dan wel open op 8 juni, ze moesten nauwkeurige richtlijnen volgen (1,5 meter tussen de tafels, maximaal 10 gasten aan een tafel, ...).

Door de sterke toename aan besmettingen en ziekenhuisopnames zag het Overlegcomité zich genoodzaakt een reeks coronamaatregelen op te leggen, waaronder een verplichte sluiting vanaf 19 oktober 2020 voor restaurants en cafés, voor een periode van minimum vier weken. Dit verbod geldt ook voor de terrassen van die horecazaken. Het terrasmeubilair moet binnen geplaatst worden.

Verwacht kan worden dat een heropening van de horeca nog steeds met strenge voorwaarden gepaard zal gaan.

2. HUIDIGE REGELING

Wat terrassen betreft, als constructie is de plaatsing hiervan vergunningsplichtig.

Het besluit van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is (het "Vrijstellingenbesluit") voorziet in een vrijstelling voor de plaatsing van **seizoensgebonden, niet-overdekte terrassen** bij horecazaken, binnen een straal van 30 meter van een hoofdzakelijk vergund of vergund geacht gebouw zowel op privé-domein als op openbaar domein. (art. 3.1, 9° en art. 10, 10°)

Er is niet bepaald in welk seizoen de plaatsing dient te gebeuren, waardoor de vrijstelling kan gelden voor zomerterrassen, maar ook voor winterterrassen, voor zover het terras niet overdekt is.

Uiteraard zal bij plaatsing op openbaar domein nog steeds de toelating van de beheerder van het openbaar domein noodzakelijk zijn.

Voor **overdekte terrasconstructies** bestaat ook een tijdelijke vrijstelling. Op basis van artikel 7.2 van het Vrijstellingenbesluit kan men een tijdelijke constructie plaatsen voor een maximale duur van vier periodes van dertig aaneengesloten dagen per kalenderjaar.

Dit kan op private eigendom maar ook op openbaar domein, hoewel hier natuurlijk ook nog eventuele gemeentelijke reglementen voor de inname van openbaar domein van toepassing zijn.

Wel mogen de overdekte terrasconstructies niet geplaatst worden in een ruimtelijk kwetsbaar gebied, parkgebied uitgezonderd, mag de verwezenlijking van de algemene bestemming van het gebied niet in het gedrang gebracht worden en mag de plaatsing niet gepaard gaan met een ontbossing, een wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen, een aanmerkelijke reliëfwijziging of een wijziging van waterlichamen.

3. VOORSTEL

Voorliggend besluit zorgt ervoor dat tijdelijk geen omgevingsvergunning vereist is voor het plaatsen van al dan niet gesloten of overdekte terrassen en terrasconstructies bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde horecazaken.

A. Verantwoording

Voorliggende regeling wordt specifiek ingevoerd gezien de problemen waarmee de horeca thans kampt naar aanleiding van de COVID-19 crisis en de vermoedelijk strenge voorwaarden inzake heropening ervan. Om de horeca-uitbaters alle kansen te geven om rendabel te werken en aan alle veiligheidsprotocollen te voldoen, geldt deze regeling enkel tot eind maart 2022.

In het Vrijstellingenbesluit wordt dan ook een hoofdstuk 'Tijdelijke regeling' opgenomen, om het tijdelijk karakter nogmaals te onderlijnen.

Daarnaast wordt ook bepaald dat het hoofdstuk dat ingevoegd wordt, opgeheven wordt op 1 mei 2022.

Bij het bepalen van vrijgestelde handelingen, dient men rekening te houden met :

- 1° het tijdelijk of occasioneel karakter van de handelingen, of;
- 2° de ruimtelijke impact van de handelingen omwille van hun omvang, aard of ligging.

Deze aspecten werden allebei in overweging genomen bij opmaak van de huidige vrijstellingsregeling. Het gaat immers om een tijdelijke regeling en de vrijstelling heeft een beperkte ruimtelijke impact omwille van de opgenomen randvoorwaarden.

B. Voorwaarden om te genieten van de voorziene vrijstelling**1. Plaatsing, zowel op privaat als op openbaar domein, van al dan niet gesloten of overdekte terrassen of terrasconstructies**

Met terrasconstructie wordt bedoeld de overdekking, de scheidingswanden, de windschermen, de tijdelijke vloer, het vaste of semi-vaste meubilair van het terras, en dergelijke. Deze terrasconstructies kunnen dus een gesloten, maar ook een relatief open uitzicht vertonen. Een aantal voorbeelden :

- Een tijdelijke houten vloer zonder verdere constructies en met hierop enkel losse tafels, stoelen en lichte parasols.
- Een overdekking zonder verdere constructies
- Een houten vloer en windschermen
- Een houten vloer, een overdekking en windschermen
- Een volledig gesloten lichte constructie met vloer, wanden en dak.

Louter tafels en stoelen op een grasveld of op een bestaande verharding worden niet als terrasconstructie beschouwd.

Plaatsing kan zowel op privé domein als openbaar domein.

Hierbij moet wel rekening gehouden worden dat een aantal gemeenten een reglement hebben rond de inname van openbaar domein, dat gerespecteerd dient te worden. Men mag geen openbaar domein innemen, zonder toelating van de beheerder van dat openbaar domein. Die beheerder zal erover waken dat het openbaar domein nog steeds veilig zijn functie kan vervullen en dat bijvoorbeeld de verordening inzake de minimale voetpadbreedte gerespecteerd blijft.

2. Plaatsing bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte horecazaken

De terrasconstructie wordt geplaatst bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte horecazaken. Ook de functie dient vergund te zijn, en niet enkel de gebouwen.

Artikel 4.1.1, 7°, van de VCRO definieert 'hoofdzakelijk vergund' als :

"een vergunningstoestand, waarbij voor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen geldt dat :

a) bedrijven en hun constructies slechts hoofdzakelijk vergund zijn indien de voor een normale bedrijfsvoering noodzakelijke constructies vergund of vergund geacht zijn, ook wat de functie betreft,

b) overige constructies slechts hoofdzakelijk vergund zijn indien ten minste negentig procent van het bruto-bouwwolume van de constructie, gemeten met inbegrip van buitenmuren en dak, en met uitsluiting van het volume van de gebruikelijke onderkeldering onder het maaiveld en van de fysisch aansluitende aanhorigheden die in bouwtechnisch opzicht een rechtstreekse aansluiting of steun vinden bij het hoofdgebouw, vergund of vergund geacht is, ook wat de functie betreft."

3. Volledige plaatsing van de terrasconstructie binnen een straal van 30 meter van de horecazaak

Deze voorwaarde zorgt voor een ruimtelijke bundeling van de constructies en gaat versnippering tegen.

De beperking tot 30 meter geldt enkel voor de vaste of semi-vaste constructies van het terras (overdekking, wanden, bevoering, loungesets, buitenbar). Er kunnen dus wel losstaande tafels en stoelen verder dan 30 meter worden geplaatst, op het gras of op een bestaande verharding. Dit wordt immers niet beschouwd als terrasconstructie.

De beperking van 30 meter geldt ten opzichte van de eigen horecazaak, niet ten opzichte van om het even welke andere horecazaak in de buurt.

4. Geen bijkomende verharding, met uitzondering van de terrasconstructie zelf en de strikt noodzakelijke toegang tot de terrasconstructie

Deze voorwaarde is er ter bestrijding van ongewenste verhardingen van de open ruimte. Het begrip "strikt noodzakelijke toegang" dient aldus restrictief begrepen te worden.

Enkele indicaties en criteria ter beoordeling van dit begrip :

- de breedte van de toegang kan ongeveer anderhalve meter bedragen. Deze breedte is hetzelfde als de richtwaarde in verband met toegankelijkheid (zowel van voetpaden als van binnengangen in publiek toegankelijke gebouwen). Zo kunnen een rolstoel en een kinderwagen elkaar kruisen.
- er kan een toegang worden aangelegd van uit het gebouw van de horecazaak, en ook vanaf de straat. Het kan immers omwille van corona-protocollen aangewezen zijn om de terrasconstructie te kunnen bereiken zonder het gebouw te moeten betreden. Beide toegangen zijn in redelijkheid als strikt noodzakelijk te beschouwen.
- De lengte van deze toegangen is vanzelf beperkt aangezien de terrasconstructie volledig binnen een straal van 30 meter van de horecazaak moet liggen. Bovendien betreft het enkel toegangen tot deze terrasconstructie en niet tot bijvoorbeeld verder gelegen losse tafels en stoelen in het gras.

5. Geen ontbossing, vegetatiewijziging, aanmerkelijke reliëfwijziging of wijziging van waterlichamen

De plaatsing van de terrassen of terrasconstructies mag niet gepaard gaan met een ontbossing, een wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen, een aanmerkelijke reliëfwijziging of een wijziging van waterlichamen.

Dit zijn voorwaarden naar analogie met huidige bepalingen van het bestaande Vrijstellingenbesluit.

6. Tijdelijkheid

Er wordt uitdrukkelijk voorzien dat de vrijstelling slechts geldt tot 31 maart 2022.

De terrasconstructie en de strikt noodzakelijke toegang moet verwijderd worden voor 1 mei 2022 tenzij de plaatsing inmiddels vergund is of rechtsgeldig beroep gedaan wordt op een andere bepaling van het Vrijstellingenbesluit, zoals de plaatsing van tijdelijke constructie voor een maximale duur van vier periodes van dertig aaneengesloten dagen per kalenderjaar.

7. Algemeen geldende beperkingen

Daarnaast gelden uiteraard ook de algemene beperkingen opgenomen in de artikelen 1.2 t.e.m. 1.6 van het Vrijstellingenbesluit.

Hierdoor geldt de vrijstelling o.m. niet in geval van strijdigheid met stedenbouwkundige verordeningen, uitdrukkelijke voorwaarden in een omgevingsvergunning, gemeentelijke RUP's, recente verkavelingen enz... (tenzij de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om een gemeentelijke lijst op te stellen).

Ook moet sectorale regelgeving, zoals de regelgeving inzake beschermde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten, cultuurhistorische landschappen en archeologische sites, waarvoor een apart systeem van toelatingen geldt, gerespecteerd worden.

Zo is het mogelijk dat voor het plaatsen van tijdelijke terrassen aan of in beschermd erfgoed een toelating (van het agentschap Onroerend Erfgoed of de erkende onroerenderfgoedgemeente) of een melding (aan de stad of gemeente) vereist is.

Dit is het geval voor het aanbrengen van nagelvaste elementen (zoals bijvoorbeeld een gevelluifel), het plaatsen van constructies, het wijzigen van verhardingen met een minimale oppervlakte van 30m² en het plaatsen van vast terrasmeubilair. De leidraad "Terrassen in erfgoedomgeving" omschrijft deze gevallen duidelijk (pg. 17). Daarentegen is voor het plaatsen van losse terrassen (bestaande uit tafels en stoelen) met een tijdelijk karakter in beschermd erfgoed vanuit de onroerendeerfgoedregelgeving geen toelating of melding nodig.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

J. JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Z. DEMIR
